

START-kártyák és az igénybe vehető kedvezmények 2013-as szabályai

Az adókedvezmények körét mindig számottevő érdeklődés övezi, ezért röviden áttekintem, hogy a foglalkoztatással összefüggésben kibocsátott START-kártyával rendelkező magánszemély után az idei évben milyen adókedvezményt érvényesíthet a munkaadó.

I. A START-kártyákat érintő 2013-as változások

A legfontosabb változás, hogy 2013. január 1-jétől már nem lehet újonnan igényelni START-kártyát. Az eddig kibocsátott kártyákhoz kapcsolódó kedvezményeket a foglalkoztatók még a kártyák érvényességi ideje alatt, START-kártya esetén legfeljebb 2014. december 31-ig, míg START EXTRA, START PLUSZ, illetve START BÓNUSZ kártyák esetében legkésőbb 2013. december 31-éig igénybe vehetik. Emellett szükség esetén (pl. megrongálódás vagy névváltozás miatt) a kártyák cseréje az adóhatóságtól továbbra is kérhető.

Mik is azok a START-kártyák?

II.

1.) START-program – A kezdetek

A START-programot az az igény hívta életre, hogy bizonyos hátrányos helyzetben levő foglalkoztatási csoportok (munkanélküli 50 év felettiek, gyermekgondozást követően a munkaerő-piacra visszatérni szándékozó nők, családtag ápolása után ismét dolgozni kívánók), illetve a munkaerőpiacra újonnan belépők /pályakezdő fiatalok/) elhelyezkedését megkönnyítse, egyúttal a munkáltatókat az utánuk igénybe vehető adókedvezmények révén minél nagyobb létszámú és tartós foglalkoztatásukra ösztönözze.

2.) Szabályozási háttér

A START-kártyákra vonatkozó rendelkezéseket a pályakezdő fiatalok, az ötven év feletti munkanélküliek, valamint a gyermek gondozását, illetve a családtag

ápolását követően munkát keresők foglalkoztatásának elősegítéséről, továbbá az ösztöndíjas foglalkoztatásról szóló 2004. évi CXXIII. törvény (Pftv.); az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (Art.); az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CLVI. törvény (Eatv.); valamint a START kártyák felhasználásának, illetve az ahhoz kapcsolódó szociális hozzájárulási adókedvezmény érvényesítésének, továbbá elszámolásának részletes szabályairól szóló 55/2011. (XII. 30.) NGM rendelet tartalmazza.

3.) A START-kártya típusai

3.1. START-kártya

Tulajdonképpen ez az alapkártya, amit a kezdet kezdetén (2005-ben) elsőként bocsátottak ki. START-kártyát válthatott ki a tanulmányok befejezését vagy megszakítását követően a huszonötödik életévét be nem töltött alap- és/vagy középfokú végzettségű, vagy a harmincadik életévét be nem töltött felsőfokú végzettségű pályakezdő fiatal, aki - a tanulmányainak befejezését követően - első ízben létesített foglalkoztatásra irányuló jogviszonyt vagy ösztöndíjas foglalkoztatási jogviszonyt, és e jogviszony létesítését megelőzően megbízási szerződés, vállalkozási szerződés alapján vagy egyéni vállalkozóként sem végzett munkát. Megkötésként ezt a kártyát csak egy alkalommal lehetett kiváltani.

3.2. START EXTRA kártya

Új kártyatípusként a START PLUSZ kártyával együtt 2007-ben jelent meg a palettán. Az 50 év feletti és az alacsony végzettséggel rendelkező álláskereső, azaz a munkaerőpiacon halmozottan hátrányos helyzetben levők munkába állását kívánták megkönnyíteni vele.

3.3. START PLUSZ kártya

E kártya bevezetésének célja az volt, hogy elősegítse a tartósan álláskereső és a munkaerőpiacra visszatérő kismák elhelyezkedését.

A START EXTRA és a START PLUSZ kártyák újként 2011. december 31-éig voltak igényelhetők. E kártyák

sajátossága, hogy fenti időpontig akár többször is kiválthatók voltak ugyanazon magánszemély által, amennyiben az illető ismételtén megfelelt a jogosultság feltételeinek. *(Pl. A korábban munkanélküli személy START PLUSZ kártyával elhelyezkedett, de a munkaviszonya egy idő után megszűnt, ezért megint regisztrált álláskeresőként a munkaügyi központban, majd sikerült új munkahelyet találnia, egyúttal ismét megfelelt a START PLUSZ kártya feltételeinek, így a foglalkoztatásához újabb kártyát váltott ki. Vagy pl. másik esetben előfordult, hogy a START PLUSZ kártya érvényességi ideje alatt újabb gyermeke született az anyának, így a következő kártya kiváltására a fiatalabb gyermeke tekintettel került sor.)*

3.4. START BÓNUSZ kártya

A START BÓNUSZ kártya a START EXTRA és a START PLUSZ kártya helyett 2012-ben újonnan bevezetett kártyatípus, amit **2012. december 31-éig** lehetett igényelni.

Ki volt jogosult a START BÓNUSZ kártya kiváltására?

1. Aki a gyes, a gyed, a gyet, valamint az ápolási díj folyósításának megszűnését követő egy éven (365 napon) belül kívánt foglalkoztatásra irányuló jogviszonyt létesíteni.
2. Aki a gyermek egyéves korának betöltését követően, e gyermek után igénybe vett gyes folyósítása mellett vállalt munkát.
3. A tartósan álláskereső személy, akit az állami foglalkoztatási szerv a START BÓNUSZ kártya igénylésének időpontját közvetlenül megelőzően legalább 3 hónapig folyamatosan álláskeresőként tartott nyilván.

Tehát a START BÓNUSZ kártya alanyi köre lényegében egyesítette a korábbi START EXTRA és START PLUSZ kártyák jogosulti körét.

Formanyomtatvány

A START-kártyák, illetve a cserekártyák igénylésére az adóhatóság honlapjáról (www.nav.gov.hu) letölthető T34START jelű adatlapot rendszeresítették, ami nyomtatott formában az ügyfélszolgálatokon is hozzáférhető. Térítésmentesen terjeszthette elő a kérelmét, aki első ízben igényelt kártyát, illetve 2012. január 1. napjától a cserekártya iránti kérelem is díjmentes.

Ügyfélszolgálati ügyintézés

Érdemes tudni, hogy a gyorsabb START-kártya ügyintézés (pl. elvesztett kártya pótlása) érdekében 2012. november 5-e óta előzetesen ügyfélszolgálati időpontot is lehet foglalni az adóhatóság honlapján keresztül. Természetesen a személyes, vagy meghatalmazott útján történő ügyfélszolgálati ügyintézés mellett az adatlap továbbra is benyújtható postai úton vagy az ügyfélkapun keresztül elektronikusan.

4.) Érvényességi idő

Valamennyi START-kártya érvényességének időtartama a kiállítás keltének napjával vette kezdetét. A kezdőnap a kérelem személyes benyújtásának napjával, míg postai úton előterjesztett igénylés esetén a postára adás napjával egyezik meg. A lejáratú időben kártyatípusonként eltérés mutatkozik.

Az alap- és/vagy középfokú végzettséggel rendelkező (vagy a tanulmányok megszakítása esetén végzettséggel nem rendelkező) pályakezdő fiatal START-kártyájának érvényességi ideje **2 év**, míg a felsőfokú végzettségű pályakezdő fiatal START-kártyájának érvényességi ideje **1 év**, de legfeljebb a kiállítás keltétől az igénylő huszonötödik életévének, felsőfokú végzettséggel rendelkező igénylő esetén a harmincadik életévének betöltéséig terjedő időszak.

A START PLUSZ és a START EXTRA kártya érvényességi ideje **2 év**, de legfeljebb a kiállítás keltétől az igénylő öregségi nyugdíj jogosultságának eléréséig terjedő időszak, ha az ennél rövidebb.

(Utóbbi szabály indoka az, hogy bár a START PLUSZ kártya érvényességi ideje alapesetben 2 év, azonban a kártya jogosultjai között szerepelnek olyanok is, akik az ápolási díj folyósításának megszűnését követő egy éven belül álltak munkába, és esetükben előfordulhat, hogy a kártya kiváltásának időpontjától számított 2 évnél korábban betöltik a rájuk irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt, ami a kedvezményre való jogosultságot kizáró tényező, ezért esetükben a kártya érvényességi ideje ténylegesen 2 évnél rövidebb is lehet.)

A START BÓNUSZ kártya érvényességi ideje **1 év**, de legfeljebb a kiállítás keltétől az igénylő öregségi nyugdíj jogosultságának eléréséig terjedő időszak, ha az rövidebb, mint 1 év.

(Az előbb hivatkozott szabály itt is irányadó.)

III. START-kártyák és a szociális hozzájárulási adókedvezmény

2012. január 1-jétől a foglalkoztató (kifizető) a vele adófizetési kötelezettséget eredményező jogviszonyban álló magánszemélynek juttatott kifizetés után 27%-os mértékű szociális hozzájárulási adót fizet (ami a korábbi, azonos mértékű társadalombiztosítási járulékot váltotta fel). A fizetendő szociális hozzájárulási adó megállapításakor a kifizető a START-kártyás alkalmazottak után adókedvezményt érvényesíthet. Ennek az is feltétele, hogy a kedvezménnyel érintett foglalkoztatás időtartama alatt az érvényes kártya a munkáltató őrizetében legyen, vagyis a Startos munkavállalónak a munkába lépéskor azt át kell adnia részére.

Közös jellemző, hogy START-kártyás személy foglalkoztatásakor a munkaadót a szociális hozzájárulási adóból százalékos mértékű (rész)kedvezmény illeti meg, ami a munkavállaló számviteli tv. szerinti bruttó munkabéréhez, illetve a minimálbér meghatározott többszöröséhez, valamint az adott START-kártya-típus érvényességi idejéhez igazodik.

Lássuk az adókedvezmény mértékét az egyes kártyatípusoknál:

1. START-kártya

Pályakezdő fiatal után igénybe vehető részkedvezmény egyenlő

1. az érvényes START kártyával rendelkező alap- és/vagy középfokú végzettséggel rendelkező (vagy a tanulmányok megszakítása esetén végzettséggel nem rendelkező) pályakezdő fiatal (munkavállalót) az adómegállapítási időszakra megillető, az adó alapjának megállapításánál figyelembe vett, a munkavállalót terhelő közterhekkel és más levonásokkal nem csökkentett **(bruttó) munkabérnek, de legfeljebb a minimálbér másfélszeresének 17%-ával** a foglalkoztatás **1. évében**, illetve **7%-ával** a foglalkoztatás **2. évében**,

2. az érvényes START kártyával rendelkező felsőfokú végzettségű pályakezdő fiatal **(bruttó) munkabérének, de legfeljebb a minimálbér kétszeresének 17%-ával** a foglalkoztatás **első 9 hónapjában**, illetve **7%-ával** a foglalkoztatás **azt követő 3 hónapjában**.

(Példa: Kiss Borbálát (sz.: 1983.05.01.) 2012. 07. 01. óta diplomás pályakezdőként START-kártyával (érvényes 2013. 06. 30-ig) foglalkoztatják, havi munkabére bruttó 220 ezer (röviden:e) Ft.

2013-ban az utána igénybe vehető szociális hozzájárulási adó kedvezmény: 2013. január-március hónapokra havonta: 98e Ft x2=196e Ft 17%-a, azaz 33.320 Ft, míg 2013. április hónapra a 196e Ft 7%-a, azaz 13.720 Ft. 2013. május 1-jén betölti a 30. életévét, így május, illetve június hónapra már nem vehető igénybe utána kedvezmény. A bérnek felettes része (220e-196e=24e Ft) után az általános 27%-os szociális hozzájárulási adó fizetendő.)

2. START EXTRA kártya

A részkedvezmény egyenlő az érvényes START EXTRA kártyával rendelkező **(bruttó) munkabérének, de legfeljebb a minimálbér kétszeresének 27%-ával** a foglalkoztatás **1. évében**, illetve **17%-ával** a foglalkoztatás **2. évében**.

(Példa: Már Miklós 2011.10.01. óta áll alkalmazásban START EXTRA kártyával (érvényességi idő: 2013.09.30.). 160e Ft a bruttó havibére. Szociális hozzájárulási adó kedvezmény utána 2013-ban: 160e Ft 17%-a, azaz havonta 27.200 Ft január-szeptember hónapokra.)

3. START PLUSZ kártya

A részkedvezmény egyenlő az érvényes START PLUSZ kártyával rendelkező **(bruttó) munkabérének, de legfeljebb a minimálbér kétszeresének 17%-ával** a foglalkoztatás **1. évében**, illetve **7%-ával** a foglalkoztatás **2. évében**.

Itt további feltétel, hogy a foglalkoztatás időtartamának meg kell haladnia a 30 napot és a napi munkaidőnek el kell érnie a legalább 4 órát.

(Példa: Már Miklósné is alkalmazta az előbbi cég a férjével egy időben (2011.10.01-től). Ő START PLUSZ kártyára volt jogosult (érvényességi idő: 2013.09.30.). Havi bruttó bére szintén 160e Ft. 2013-as munkáltatói szociális hozzájárulási adó kedvezmény: 160e Ft 7%-a, azaz havonta 11.200 Ft január-szeptember hónapokra.)

4. START BÓNUSZ kártya

Érvényes START BÓNUSZ kártyával rendelkező munkavállaló esetében a kedvezmény összege havonta egyenlő a

munkavállaló **bruttó munkabérének, de legfeljebb a minimálbér másfélszeresének 27%-ával.**

Tehát a 2012-es kibocsátású Start Bónusz a korábbi Start Plusz és Start Extra analógiájára legfeljebb a minimálbér másfélszeresét kitevő adóalap mértékéig egy éves időtartamban, igen kedvező mértékben, **100 %-os szociális hozzájárulási adókedvezménnyel** támogatja a tartósan, legalább 3 hónapja regisztrált álláskereső, illetve a gyēs, gyed, gyet, valamint ápolási díj folyósításának megszűnését követő, illetve a gyēs folyósítása mellett dolgozni kívánók foglalkoztatását.

(Példa: A házaspárnak sikerült beajánlania a több hónapja munkanélküli unokaöccsüket a munkaadójuknál, aki 2012.04.01-jén kezdett a cégnél START BÓNUSZ kártyával (érvényességi idő: 2013.03.31.) és havi bruttó 120e Ft-os fizetéssel. A foglalkoztatói szociális hozzájárulási adó kedvezmény utána 2013. január-március hónapokra havonta: 120e Ft 27%-a, azaz 32.400 Ft.)

Részmunkaidős foglalkoztatás (legalább napi 4 órás) esetén is igénybe lehet venni a szociális hozzájárulási adóból kedvezményt. Mivel ilyenkor a foglalkoztatás munkaszerződésben meghatározott időtartama nem éri el a betöltött munkakörre érvényes teljes munkaidőt, így értelemszerűen a kedvezmény a részmunkaidő és a teljes munkaidő arányában csökkentett része után illeti meg a munkáltatót.

A kifizető a szociális hozzájárulási adót, azzal együtt a foglalkoztatáshoz kapcsolódó adókedvezményt is havonta állapítja meg, és a tárgyhónapot követő hónap 12. napjáig vallja be a '08-as nyomtatványon és ugyaneddig fizeti azt meg.

Adókedvezmények akár egyidejűleg

START PLUSZ, START EXTRA vagy START BÓNUSZ adókedvezmény más, az Eatv-ben, vagy adókedvezményt megállapító külön törvényben szabályozott másik (maximum 1) adókedvezménnyel (pl. munkabérek nettó értékének megőrzését célzó adókedvezmény) együtt is érvényesíthető. Ebben az esetben előfordulhat, hogy a **legfeljebb két jogcímen érvényesíthető együttes kedvezmény összege** meghaladja a foglalkoztatott után fizetendő adó összegét, ezért ilyenkor a különbözetre az Art. költségvetési támogatásra vonatkozó szabályai irányadók.

2013. január 1-jétől az alábbi **korlátozás** vonatkozik az adókedvezmények egyidejű érvényesíthetőségére:

START PLUSZ, START EXTRA vagy START BÓNUSZ adókedvezménnyel **nem vonható össze**

- a szakképzettséget nem igénylő munkakörben foglalkoztatott munkavállalók után,
- a huszonöt év alatti és az ötvenöt év feletti foglalkoztatott munkavállaló után,
- a tartósan álláskereső személyek után,
- a gyermekgondozási díj folyósítását követően, a gyermekgondozási segély, valamint a gyermeknevelési támogatás folyósítása alatt vagy azt követően foglalkoztatott munkavállalók után,
- a szabad vállalkozási zónában működő vállalkozások által foglalkoztatott munkavállalók után, valamint
- a kutatók foglalkoztatása esetén érvényesíthető adókedvezmény.

A korlátozás logikus, hiszen mint a felsorolásból kitűnik, a jogosulti kör szinte teljesen lefedi egymást, ezért ugyanazon jogcímre tekintettel nem volna méltányos dupla kedvezményt kapni. Fontos kiemelni, hogy a pályakezdő fiatal START-kártyával történő foglalkoztatásához kapcsolódó adókedvezmény más kedvezménnyel együtt nem érvényesíthető.

IV. Élet a START-kártyák után

Nincs ok aggodalomra azok esetében, akik ebben az évben tervezték, hogy az alanyi körbe tartozásukra tekintettel START-kártyát váltanak ki. Ugyanis a **Munkahelyvédelmi Akcióterv** keretében a hátrányos munkaerőpiaci csoportba tartozók foglalkoztatásához kapcsolódó kedvezményrendszert a jogalkotó - a fentebb már hivatkozott - az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CLVI. törvénybe (Eatv.) integrálta be.

Szociális hozzájárulási adókedvezmény akkor is érvényesíthető - a törvény 462/B-462/D. §-ai alapján - a huszonöt év alatti és az ötvenöt év feletti foglalkoztatott munkavállaló után, a tartósan álláskereső személyek után, valamint a gyermekgondozási díj, a gyermekgondozási segély, valamint a gyermeknevelési támogatás folyósítását követően foglalkoztatott munkavállalók után, ha azok nem rendelkeznek valamelyik START-kártyával.

Konklúzió

Végeredményben elmondható, hogy a START-program hasznosnak bizonyult és igyekezett a lehető legnagyobb

mértékben megvalósítani azt a célt, amiért létrehozták. Ezt támasztják alá a statisztikai adatok (magas kibocsátott kártyaszám) és a gyakorlati tapasztalatok (rendszeres adózói érdeklődés a START-kártyák és az általuk igénybe vehető adókedvezmények iránt) is.

Lényegében nem az eszköz formája, vagy az elne-

vezése számít, a munkáltatói oldal számára azon van a hangsúly, hogy meghatározott kategóriába tartozó személyek foglalkoztatása esetén - rájuk tekintettel - továbbra is igénybe tudnak venni adókedvezményt. „A Startos kedvezményrendszer nem vész el, csak kissé átalakul.”

DR. ANDRÁSI VALÉRIA